

TEMARAPPORT 2016:3

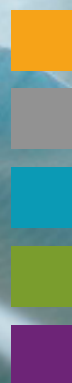
UTBILDNING

SCB

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

ARBETSMARKNADEN för högutbildade utrikes födda

Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda

Statistiska centralbyrån
2016

The labour market for foreign born persons with higher education

Statistics Sweden
2016

Producent
Producer SCB, enheten för utbildning och arbete
Statistics Sweden, Education and jobs
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 00

Förfrågningar
Enquiries Tomas Westling +46 19 17 61 78
tomas.westling@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, Tema utbildning, rapport 2016:3, *Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, Education Report 2016:3, *The labour market for foreign born persons with higher education*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB. Foto/Photo: Agnes Stenlund, Scandinav

URN:NBN:SE:SCB-2016-A40BR1603_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras resultat från olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken.

Den här temarapporten innehåller ett axplock av resultat från enkätundersökningen "Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda", som genomfördes hösten 2015.

Rapporten belyser bland annat situationen på arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda, i vilken omfattning de har ett arbete och i vilken mån arbetet motsvarar deras utbildning och eventuella skillnader jämfört med högutbildade personer födda i Sverige.

Statistiska centralbyrån i maj 2016.

Inger Eklund

Mikael Schöllin

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	7
Inledning	9
Resultat	12
Huvudsaklig sysselsättning	12
Huvudsaklig sysselsättning under veckan 14-20 september	12
Arbetslöshet	13
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	14
Tillfredsställelse med arbetet	16
Typ av anställning och heltidsarbete	16
Typ av anställning	16
Heltidsarbete	17
Bedömning av utländsk utbildning	17
Arbetsmarknaden för dem som hade fått sin utbildning bedömd	17
Tidigare erfarenheter	18
Arbetsmarknaden för dem som hade arbetslivserfarenhet	18
Kunskaper i svenska språket	20
Sökta arbeten och orättvisor i arbetet	21
Arbeten som inte krävde högskoleutbildning	21
Arbeten som motsvarade högskoleutbildningen	22
Orsaker till att man inte fått de arbeten som man hade sökt	22
Orättvist behandlad på arbetet	23
Fakta om statistiken	25
Detta omfattar statistiken	25
Definitioner och förklaringar	25
Så görs statistiken	26
Statistikens tillförlitlighet	26
Bra att veta	27
Bilagor	28
In English	37
Summary	37

Sammanfattning

Under hösten 2015 genomfördes enkätundersökningen Arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda. I undersökningen ingick utrikes födda personer i åldern 25-64 år med minst en treårig eftergymnasial utbildning som invandrat till Sverige under perioden 2003-2014. I undersökningen ingick också ett mindre urval av inrikes födda personer i åldern 25-64 år med minst en treårig eftergymnasial utbildning. I den här rapporten redovisas utvalda delar av undersökningens resultat. Rapporten belyser både skillnader inom gruppen utrikes födda och skillnader mellan utrikes och inrikes födda. En mer utförlig redovisning i form av tabeller finns på SCB:s webbplats, www.SCB.se/uf0529.

Andelen som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan 14-20 september 2015 skiljde sig mycket mellan högutbildade utrikes födda och högutbildade inrikes födda. Bland de utrikes födda hade drygt sex av tio arbete som huvudsaklig sysselsättning medan nästan nio av tio bland de inrikes födda hade arbete som huvudsaklig sysselsättning. Det var också en stor skillnad med avseende på andelen arbetslösa under mätveckan. Knappt tio procent var arbetslösa bland de utrikes födda medan omkring en procent av de inrikes födda var arbetslösa. Skillnaden med avseende på arbetets överensstämmelse med utbildningen var också stor mellan utrikes och inrikes födda. Omkring hälften av samtliga utrikes födda som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan hade ett arbete som överensstämde med utbildningen medan åtta av tio inrikes födda hade detta. Utrikes födda hade också i mycket större utsträckning än inrikes födda ett arbete som inte krävde högskoleutbildning. Nästan 30 procent av de utrikes födda hade ett arbete som man bedömde inte krävde högskoleutbildning medan motsvarande andel bland inrikes födda var omkring sex procent.

Gruppen utrikes födda är mycket heterogen. Undersökningens resultat redovisas bland annat efter utbildningsinriktning, invandringstidpunkt och invandringsskäl. Utrikes födda personer med en hälso- och sjukvårdsinriktning på sin utbildning var arbetslösa i mindre utsträckning och hade ett arbete som överensstämde med utbildningen i mycket större utsträckning än övriga grupper. Personer med en utbildningsinriktning inom pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap hade den lägsta överensstämmelsen mellan utbildning och arbete. Där hade omkring 35 procent ett arbete som inte krävde högskoleutbildning.

Ju fler år en person varit i Sverige desto större sannolikhet att personen hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan i september. Bland dem som invandrade till Sverige under perioden 2003-2006 hade nästan åtta av tio arbete som huvudsaklig sysselsättning medan drygt hälften av dem som invandrade till Sverige under perioden 2011-2014 hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan. Bland personer som kommit till Sverige av asylskäl hade hälften arbete som huvudsaklig sysselsättning medan nästan nio av tio som kommit till Sverige av arbetsskäl hade arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Några av frågeblankettens frågor handlade om huruvida den utländska utbildningen bedömts av svenska myndigheter, vilken arbetslivserfarenhet man hade innan man kom till Sverige och hur man bedömde sina språkkunskaper i svenska. Det här är områden som antagligen påverkar möjligheten att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Om man endast ser till andelen som arbetade under mätveckan så går det inte att se några större effekter inom något av dessa områden. Däremot så hade de som fått sin utländska utbildning bedömd som jämförbar med motsvarande svensk utbildning i större utsträckning ett arbete som överensstämde med utbildningen. Detsamma gällde dem som hade arbetat inom sitt utbildningsområde innan de kom till Sverige. De som bedömde sina språkkunskaper som dåliga angav detta som ett skäl till att man hade haft svårt att få arbete i mycket större utsträckning än dem som bedömde sina språkkunskaper som bra.

Fyra av tio utrikes födda hade sökt ett arbete som inte krävde någon högskoleutbildning någon gång under de senaste tre åren medan drygt en av tio inrikes födda hade gjort detta. Det var även vanligare att utrikes födda hade sökt fler arbeten som krävde högskoleutbildning inom sitt utbildningsområde än vad inrikes födda hade. Den klart vanligaste orsaken till att man hade haft svårt att få dessa arbeten var avsaknad av kontakter, därefter följde språksvårigheter.

Inledning

Enkätundersökningen om arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda genomfördes under hösten 2015. I undersökningen ingår personer i åldern 25-64 år med minst en treårig eftergymnasial utbildning som har invandrat till Sverige under perioden 2003-2014. I undersökningen ingår även personer födda i Sverige i åldern 25-64 år med minst en treårig eftergymnasial utbildning, i första hand som en referensgrupp till högutbildade utrikes födda personer.

Urvalet drogs från SCB:s Utbildningsregister. Totalt ingick ca 12 000 personer i urvalet, ca 9 000 utrikes födda och ca 3 000 inrikes födda. Svarsfrekvensen var 44 procent bland utrikes födda och 61 procent bland inrikes födda.

Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att belysa situationen på arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda, i vilken omfattning de har ett arbete och i vilken mån arbetet motsvarar deras utbildning och eventuella skillnader jämfört med högutbildade personer födda i Sverige. En av de mest centrala frågorna i enkäten är vilken huvudsaklig sysselsättning man hade under veckan 14-20 september 2015 som var den bestämda mätveckan för undersökningen. De som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan svarade sedan på ett antal frågor kring det arbetet, t. ex. om arbetets överensstämmelse med den utbildning man har och om man var nöjd med arbetet. Frågeblanketten innehöll även frågor om bedömning av utländsk utbildning, tidigare erfarenheter – i och utanför Sverige, språkkunskaper och frågor kring sökta arbeten.

Gruppen utrikes födda är en mycket heterogen grupp. Den består av såväl personer som nyligen kommit till Sverige av flyktingskäl som personer som kommit till Sverige från ett grannland för att arbeta. Förutsättningarna inom den här gruppen att få ett arbete och att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden ser väldigt olika ut och undersökningens resultat skiljer sig i många fall mycket inom gruppen. Tabell 1 nedan innehåller de grupper som används vid redovisningen av undersökningens resultat. Vissa av redovisningsgrupperna är endast aktuella för utrikes födda.

Tabell 1.
Redovisningsgrupper

Variabel	Redovisningsgrupp
Kön	Kvinnor Män
Ålder	25-34 35-44 45-54 55-64
Utbildningsinriktning	Pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap Naturvetenskap och teknik Hälso- och sjukvård Övriga utbildningsinriktningar
Examensår	1995 eller tidigare 1996-2005 2006 eller senare
Invandringsår	2003-2006 2007-2010 2011-2014
Födelseland	Norden EU 28 utom Norden Övriga Europa Afrika Asien Övriga
Invandringsskäl	Asylskäl Familjeskäl Arbete Studier Annan orsak

På SCB:s webbplats, www.SCB.se/uf0529 finns de flesta av enkätfrågorna redovisade i Exceltabeller efter de redovisningsgrupper som finns i tabell 1 ovan.

I och med att statistiken i denna undersökning är baserad på ett urval är de skattningar som presenteras i rapporten förknippade med viss osäkerhet. Skattningar av osäkerheten i form av 95-procentiga konfidensintervall runt punktskattningen redovisas i de Exceltabeller som finns på SCB:s webbplats. I den här rapporten redovisas i huvudsak statistiskt signifikanta skillnader vid jämförelser mellan olika grupper.

Nio av tio utrikes födda som har invandrat under de senaste tolv åren har sin längsta eftergymnasiala utbildning från ett annat land än Sverige. Man kan anta att

gruppen utrikes födda med en svensk utbildning skiljer sig från dem med en utländsk utbildning. Resultaten för gruppen utrikes födda med en svensk utbildning blir dock alltför osäkra för att kunna se några skillnader mot dem med en utländsk utbildning, därför redovisas endast utrikes födda utan någon uppdelning efter var man har sin längsta eftergymnasiala utbildning.

Resultat

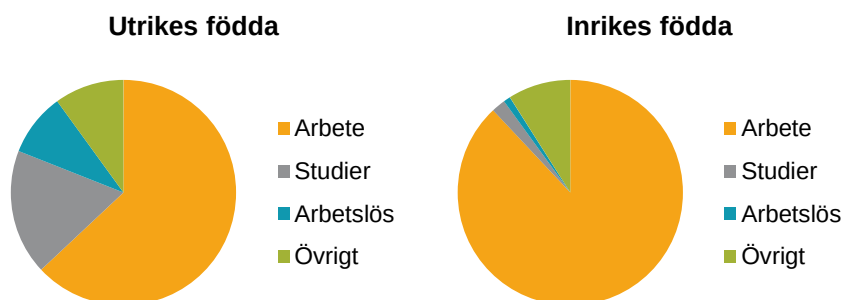
Huvudsaklig sysselsättning

Huvudsaklig sysselsättning under veckan 14-20 september

Andelen som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan 14-20 september 2015 skiljer sig mycket mellan högutbildade utrikes födda och högutbildade inrikes födda. Bland de utrikes födda hade drygt sex av tio arbete som huvudsaklig sysselsättning jämfört med nästan nio av tio bland de inrikes födda. De utrikes födda var i mycket högre utsträckning i studier än inrikes födda, knappt 20 procent var i högskolestudier eller någon annan utbildningsform (t.ex. SFI, Komvux och YH) medan det bland inrikes födda endast var omkring två procent som var i någon form av studier. Det var också en stor skillnad när det gäller andelen arbetslösa. Bland de utrikes födda var nästan tio procent arbetslösa medan motsvarande andel bland inrikes födda var omkring en procent.

Diagram 1.

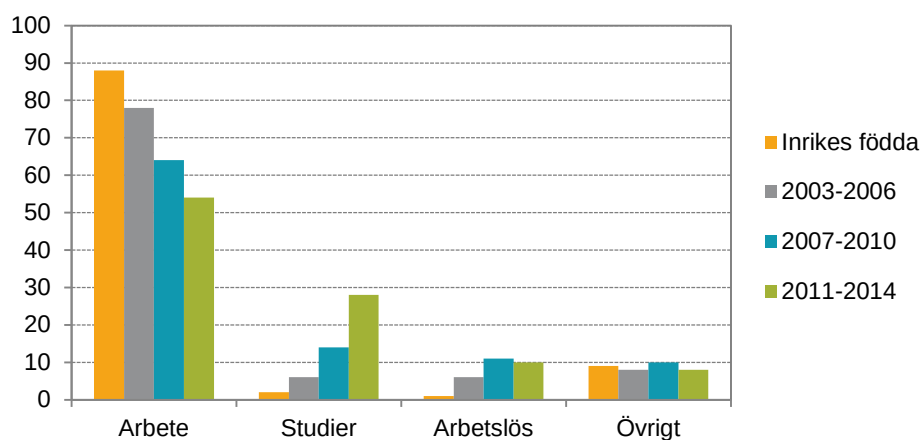
Huvudsaklig sysselsättning under mätveckan 14- 20 september 2015. Procent.

Fotnot: I gruppen "Övrigt" ingår personer inom arbetsmarknadspolitiska åtgärder, föräldralediga, personer med sjuk- eller aktivitetsersättning m. m.

Män hade arbete som huvudsaklig sysselsättning i något högre utsträckning än kvinnor, både bland inrikes och utrikes födda. En anledning till detta var att de yngre kvinnorna var föräldralediga i större utsträckning än de yngre männen. Bland de utrikes födda, där skillnaderna mellan män och kvinnor var större, var också kvinnorna i högre utsträckning i studier.

Tiden i Sverige har stor betydelse för om man har haft arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan. Bland de utrikes födda som invandrade till Sverige under perioden 2003-2006 så hade nästan åtta av tio arbete som huvudsaklig sysselsättning medan drygt hälften av dem som invandrade till Sverige under perioden 2011-2014 hade arbete som huvudsaklig sysselsättning.

Diagram 2.**Huvudsaklig sysselsättning efter invandringstidpunkt. Procent.**

Andra faktorer som påverkar om man haft arbete som huvudsaklig sysselsättning är födelseregion och invandringsskäl. Högst andel med arbete fanns bland personer från Norden och övriga EU-länder medan den lägsta andelen med arbete fanns bland personer från Afrika och Asien. Bland personer från Norden hade åtta av tio arbete som huvudsaklig sysselsättning medan bland personer från Asien hade omkring hälften arbete som huvudsaklig sysselsättning.

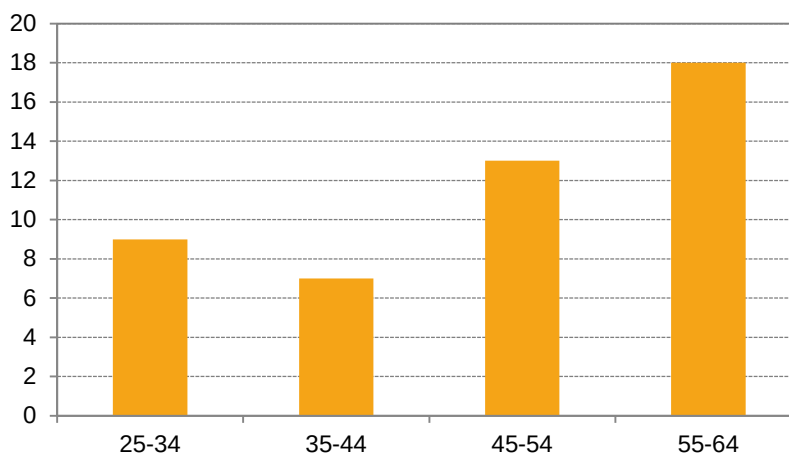
Skäl till invandring påverkar också i stor utsträckning om man hade arbete som huvudsaklig sysselsättning. Bland dem som angav asylskäl hade hälften arbete som huvudsaklig sysselsättning jämfört med sex av tio bland dem som angav familjaskäl. De som angav arbete som skäl till invandring hade arbete i samma utsträckning som inrikes födda, knappt nio av tio hade arbete som huvudsaklig sysselsättning i denna grupp.

Det finns ett relativt starkt samband mellan grupperna födelseland och invandringsskäl. Bland dem som kommit till Sverige för att arbeta kommer två tredjedelar från Norden eller övriga EU-länder medan gruppen asylskäl består i huvudsak av personer från Asien och i viss mån personer från Afrika. Tre av fyra personer som angett asylskäl kommer från Asien.

Arbetslöshet

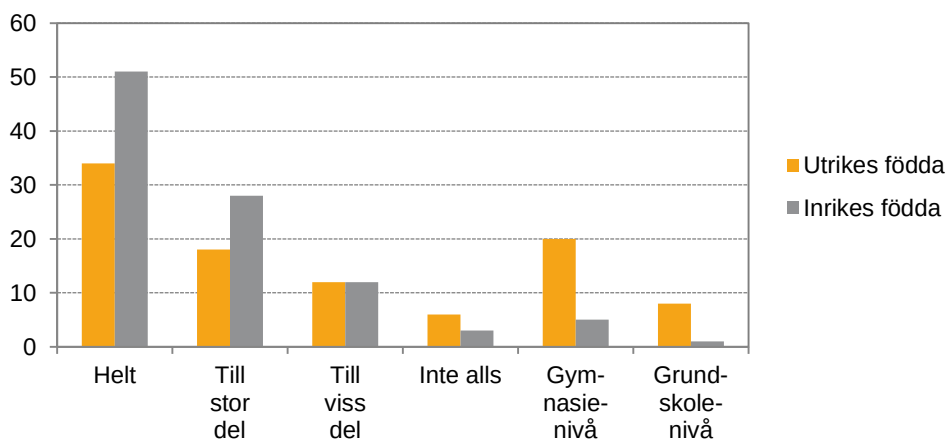
Andelen som angav arbetslöshet som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan skiljde sig betydligt mellan inrikes och utrikes födda. Bland de inrikes födda var det omkring en procent som var arbetslösa medan nästan tio procent av de utrikes födda var arbetslösa.

Skillnaderna inom gruppen utrikes födda är stora. Äldre utrikes födda personer var arbetslösa i betydligt större utsträckning än yngre. Personer från övriga Europa (icke EU-länder), Afrika och Asien var arbetslösa i större utsträckning än personer från Norden och EU-länder och personer som angav asyl- eller familjaskäl var arbetslösa i högre grad än personer som kommit till Sverige för att arbeta eller studera. Den lägsta arbetslösheten efter utbildningsinriktning fanns inom hälso- och sjukvård.

Diagram 3.**Arbetslöshet efter ålder. Utrikes födda. Procent.**

Arbetets överensstämmelse med utbildningen

Det var stora skillnader mellan utrikes och inrikes födda personer när det gäller hur det arbete man hade under mätveckan överensstämde med den utbildning man har. Bland utrikes födda som hade arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan hade endast hälften ett arbete som helt eller till stor del stämde med utbildningen. Tre av tio hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning. Bland inrikes födda hade åtta av tio ett arbete som helt eller till stor del stämde med utbildningen. Omkring sex procent hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning.

Diagram 4.**Arbetets överensstämmelse med utbildningen. Procent.**

Arbetets överensstämmelse med utbildningen skiljer sig mycket mellan olika utbildningsinriktningar bland de utrikes födda. Inom gruppen med utbildning inom hälso- och sjukvård hade drygt åtta av tio ett arbete som överensstämde med utbildningen, inom naturvetenskap och teknik hade drygt sex av tio ett arbete som överensstämde med utbildningen medan det inom gruppen med

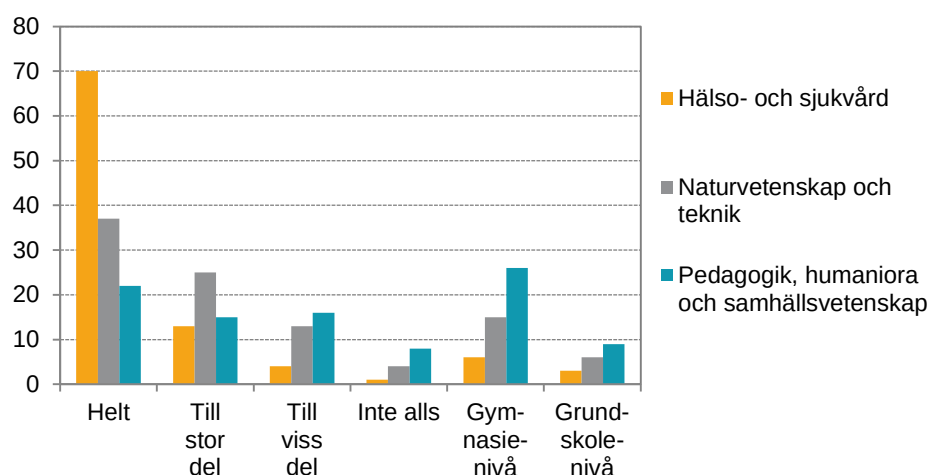
utbildningsinriktning pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap endast var knappt fyra av tio som hade ett arbete som överensstämde med utbildningen.

Det var små skillnader mellan utrikes och inrikes födda när det gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen inom utbildningsinriktningarna hälso- och sjukvård och naturvetenskap och teknik. Däremot var det en mycket stor skillnad inom pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap. Inom den utbildningsinriktningen hade knappt fyra av tio utrikes födda ett arbete som överensstämde med utbildningen medan åtta av tio inrikes födda hade detta.

Bland de utrikes födda skiljde sig också andelen som hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning mycket beroende på vilken utbildningsinriktning man hade. Inom pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap hade omkring 35 procent ett arbete som inte krävde en högskoleutbildning medan det inom hälso- och sjukvård endast var en av tio.

Diagram 5.

Arbetets överensstämmelse med utbildningen efter utbildningsinriktning. Utrikes födda. Procent.

Förutom utbildningsinriktning hade också invandringsskäl stor betydelse för om man hade haft ett arbete som överensstämde med utbildningen. Bland dem som kommit till Sverige av asyl- eller familjeskäl hade fyra av tio ett arbete som överensstämde med utbildningen medan det bland dem som kommit till Sverige för att arbeta eller studera var sju av tio som hade ett arbete som överensstämde med utbildningen. Noterbart är att två av tio som kommit till Sverige för att arbeta hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning.

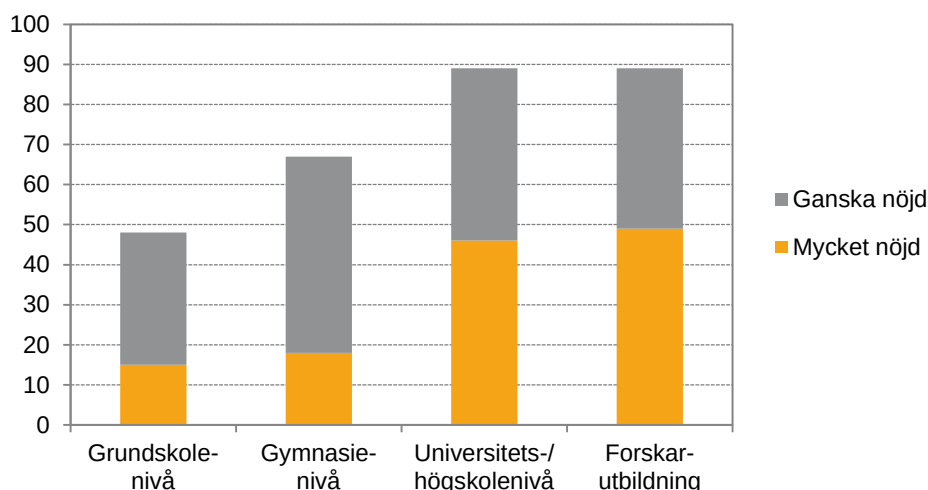
Tillfredsställelse med arbetet

Hur nöjd man var med sitt arbete under mätveckan skiljde sig ganska lite mellan utrikes och inrikes födda. Bland de utrikes födda var åtta av tio mycket eller ganska nöjda med sitt arbete medan nio av tio inrikes födda var mycket eller ganska nöjda med sitt arbete. Skillnaderna mellan olika redovisningsgrupper bland de utrikes födda var generellt sett liten. Nio av tio personer födda i Norden var nöjda med sitt arbete medan sju av tio personer födda i Afrika var nöjda med sitt arbete.

I diagram 6 ser man att tillfredsställelsen med arbetet påverkas av vilken typ av arbete man hade. En anledning till att utrikes födda var något mindre nöjda med sitt arbete än inrikes födda kan vara att de i högre utsträckning hade arbeten som inte motsvarade deras högskoleutbildning. De som hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning var mindre nöjda än de som hade ett arbete som krävde högskoleutbildning bland de utrikes födda.

Diagram 6.

Tillfredsställelse med arbetet efter vilken utbildningsnivå som krävdes för arbetet. Utrikes födda. Procent.

Typ av anställning och heltidsarbete

Typ av anställning

Ett par av frågorna i enkätundersökningen handlade om hur mycket man hade arbetat under mätveckan och vilken typ av anställning man hade. Dessa frågor kan ses som ett mått på hur etablerad man är på arbetsmarknaden. Bland de utrikes födda med arbete som huvudsaklig sysselsättning under mätveckan hade tre av fyra en tillsvidareanställning eller arbetade som egenföretagare. Bland de inrikes födda med arbete som huvudsaklig sysselsättning hade nio av tio en tillsvidareanställning eller arbetade som egenföretagare. Andelen egenföretagare skiljer sig inte mellan utrikes och inrikes födda.

Invandringstidpunkt har relativt stor betydelse för om man hade en tillsvidareanställning eller arbete som egenföretagare. Bland dem som invandrat

till Sverige mellan 2003-2006 och hade arbete som huvudsaklig sysselsättning hade drygt åtta av tio en tillsvidareanställning eller arbete som egenföretagare medan det bland dem som invandrat till Sverige mellan 2011-2014 och hade arbete som huvudsaklig sysselsättning var drygt sex av tio som hade en tillsvidareanställning eller arbete som egenföretagare.

Andelen egenföretagare var högre bland äldre personer, både bland utrikes och inrikes födda.

Heltidsarbete

Heltidsarbete definieras i undersökningen som arbete 35 timmar eller mer under mätveckan. Det var relativt liten skillnad mellan utrikes och inrikes födda bland dem med arbete som huvudsaklig sysselsättning med avseende på andelen heltidsarbetande. Åtta av tio utrikes födda hade ett heltidsarbete medan knappt nio av tio inrikes födda hade ett heltidsarbete. Män hade ett heltidsarbete i större utsträckning än kvinnor, både bland utrikes och inrikes födda.

Den utbildningsinriktning bland de utrikes födda där lägst andel hade ett heltidsarbete var pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap. Bland de inrikes födda fanns den lägsta andelen heltidsarbetande inom hälso- och sjukvård.

Bedömning av utländsk utbildning

Hälften av de utrikes födda som har en utländsk högskoleutbildning hade fått den bedömd av svenska myndigheter. Det var klart vanligast bland personer med en utbildning inom hälso- och sjukvård, där hade åtta av tio fått sin utländska utbildning bedömd. Många yrken inom denna utbildningsinriktning är s.k. legitimationsyrken där det krävs att man fått sin utbildning bedömd för att kunna få ett arbete. Förutom utbildningsinriktning hade invandringstidpunkt betydelse för om man fått sin utbildning bedömd. Bland personer som invandrat före 2011 hade sex av tio fått sin utbildning bedömd medan det bland personer som invandrat mellan 2011 och 2014 var drygt fyra av tio som fått sin utbildning bedömd.

Av dem som hade fått sin utländska utbildning bedömd hade sju av tio personer fått den bedömd som helt jämförbar med en motsvarande svensk utbildning. Högst andel som fått sin utländska utbildning bedömd som helt jämförbar med motsvarande svensk utbildning fanns inom utbildningsområdet naturvetenskap och teknik. Där hade drygt åtta av tio fått sin utbildning bedömd som helt jämförbar.

Arbetsmarknaden för dem som hade fått sin utbildning bedömd

I tabell 2 nedan jämförs de som hade fått sin utländska utbildning bedömd som helt jämförbar med motsvarande svensk utbildning och de som inte hade fått sin utländska utbildning bedömd. Jämförelsen görs utifrån några av enkätfrågorna som handlade om arbete under mätveckan. Det var endast på frågan om arbetets överensstämmelse med utbildningen som dessa båda grupper skilde sig. De som hade fått sin utbildning bedömd som helt jämförbar hade i större utsträckning ett

arbete som motsvarade utbildningen än gruppen som inte hade fått sin utbildning bedömd. När det gäller andelen som arbetade och andelen som var nöjda med sitt arbete gick det inte att se någon skillnad mellan dessa grupper. Andelen som hade en tillsvidareanställning och andelen som arbetade heltid skiljde sig inte heller mellan grupperna.

Tabell 2.

Arbetsmarknaden för dem som fått sin utländska utbildning bedömd som helt jämförbar med motsvarande svensk utbildning och de som inte fått sin utländska utbildning bedömd. Punktskattningar och 95-procentiga konfidensintervall. Procent.

	Utländsk utbildning bedömd	
	Ja, helt jämförbar	Nej
Huvudsaklig sysselsättning		
Arbetade som anställd	60 ± 4	54 ± 4
Arbetade som egen företagare	3 ± 1	8 ± 2
Arbetets överensstämmelse med utbildningen		
Arbetet stämde helt	42 ± 5	25 ± 4
Arbetet stämde till stor del	18 ± 4	18 ± 3
Arbetet krävde endast gymnasieutbildning	13 ± 3	26 ± 4
Arbetet krävde endast grundskoleutbildning	7 ± 3	9 ± 3
Nöjdhet med arbetet		
Mycket nöjd	38 ± 5	38 ± 4
Ganska nöjd	42 ± 5	40 ± 4
Typ av anställning		
Tillsvidareanställning	69 ± 5	64 ± 4
Arbetstid per vecka		
Heltid	82 ± 4	79 ± 4

Tidigare erfarenheter

En av frågorna i enkätundersökningen handlade om vad man huvudsakligen hade gjort tiden mellan avslutad utbildning utomlands och fram till att man flyttade till Sverige. Drygt sju av tio utrikes födda med en utländsk utbildning hade haft arbete som huvudsaklig sysselsättning, endast omkring 3 procent angav att de huvudsakligen hade varit arbetslösa. Drygt en av tio flyttade till Sverige direkt efter avslutad utbildning.

Bland dem som hade haft arbete som huvudsaklig sysselsättning under den här tidsperioden hade tre av fyra haft ett arbete som helt eller till stor del motsvarade deras utbildning.

Arbetsmarknaden för dem som hade arbetslivserfarenhet

Tabell 3 nedan visar andelen som arbetat eller varit arbetslösa under mätveckan uppdelad efter om man haft, eller inte haft, arbete som huvudsaklig sysselsättning

innan man flyttade till Sverige. Bland dem som haft arbete som huvudsaklig sysselsättning indelas redovisningen också efter arbetets överensstämmelse med utbildningen. Andelen som inte hade haft arbete som huvudsaklig sysselsättning utomlands hade arbete i något mindre utsträckning än de som hade arbetat utomlands. Andelen som arbetade eller var arbetslösa under mätveckan skiljde sig inte åt beroende på hur väl arbetet som man hade utomlands överensstämde med utbildningen.

Tabell 3.
Arbete och arbetslöshet under veckan 14-20 september efter hur arbetet utomlands överensstämde med utbildningen. Punktskattningar och 95-procentiga konfidensintervall. Procent.

Arbetet utomlands överensstämde med utbildningen.	Antal	Huvudsaklig sysselsättning under veckan 14-20 september 2015		
		Arbetade som anställd	Arbetade som egen företagare	Arbetslös
Inte huvudsakligen arbetat utomlands	28 800	51 ± 5	5 ± 2	8 ± 3
Huvudsakligen arbetat utomlands	74 800	60 ± 3	6 ± 1	10 ± 2
Arbetet överensstämde helt	39 100	60 ± 4	4 ± 1	10 ± 2
Arbetet överensstämde till stor del	17 600	59 ± 6	8 ± 3	10 ± 3
Arbetet överensstämde till viss del	12 900	61 ± 7	7 ± 4	10 ± 4
Arbetet överensstämde inte alls	6 400	48 ± 11	11 ± 7	10 ± 6

De som hade haft ett arbete som helt överensstämde med utbildningen utomlands hade i mycket större utsträckning än övriga grupper också detta under mätveckan. Dock var det många även i denna grupp som hade ett arbete som inte krävde högskoleutbildning trots att de hade erfarenhet från arbete inom sitt utbildningsområde utomlands.

Tabell 4.
Arbetets överensstämmelse med utbildningen under veckan 14-20 september efter hur arbetet utomlands överensstämde med utbildningen. Punktskattningar och 95-procentiga konfidensintervall. Procent.

Överensstämmelse mellan arbete och utbildning för arbetet utomlands	Antal	Överensstämmelse mellan arbete och utbildning för arbetet veckan 14-20 september 2015					
		Helt	Till stor del	Till viss del	Inte alls	Arbetet krävde gymnasieutbildning	Arbetet krävde grundskoleutbildning
Samtliga	75 300	34 ± 3	18 ± 2	12 ± 2	6 ± 1	20 ± 2	8 ± 2
Helt	25 900	50 ± 5	13 ± 3	7 ± 2	2 ± 1	16 ± 4	9 ± 3
Till stor del	11 900	14 ± 5	34 ± 7	15 ± 6	4 ± 3	25 ± 7	6 ± 4
Till viss del	8 800	8 ± 5	8 ± 5	31 ± 8	13 ± 6	24 ± 7	14 ± 6
Inte alls	4 200	11 ± 8	4 ± 4	14 ± 8	17 ± 10	28 ± 11	15 ± 9

På frågan om man någon gång, i Sverige eller utomlands, arbetat inom det yrkesområde som utbildningen var inriktad mot svarade knappt två av tio utrikes

födda att de inte hade gjort detta. Av dessa ville drygt sex av tio arbeta inom det yrkesområde som utbildningen var inriktad mot. Bland de inrikes födda var det drygt en av tjugo som aldrig hade arbetat inom det yrkesområde som utbildningen var inriktad mot. Omkring hälften av dessa ville arbeta inom det området.

Den utbildningsinriktning där störst andel som någon gång hade arbetat inom det yrkesområde som utbildningen var inriktad mot var hälso- och sjukvård, både bland utrikes och inrikes födda.

Kunskaper i svenska språket

Omkring sex av tio utrikes födda bedömde att de hade mycket eller ganska goda kunskaper i svenska språket utifrån förmågan att

- Delta i en diskussion
- Argumentera
- Göra muntliga presentationer
- Göra skriftliga presentationer

En något högre andel bedömde sina kunskaper som goda när det gällde att delta i en diskussion medan en något lägre andel bedömde sina kunskaper som goda när det gällde att göra skriftliga presentationer.

Invandringstidpunkt hade stor betydelse för hur man bedömde sina kunskaper i svenska språket. Bland dem som invandrat till Sverige under perioden 2011-2014 bedömde omkring hälften att de hade goda kunskaper i svenska språket medan det bland dem som invandrat till Sverige under perioden 2003-2006 var omkring åtta av tio som bedömde sina kunskaper i svenska språket som goda.

De som kommit till Sverige av asyl- eller familjeskäl bedömde i högre utsträckning sina kunskaper i svenska språket som goda jämfört med dem som kommit till Sverige för att arbeta eller studera. De som kommit till Sverige för att arbeta eller studera bedömde sina kunskaper i engelska som betydligt högre än sina kunskaper i svenska.

Bland de utrikes födda som bedömde sina kunskaper i svenska som dåliga var det sex av tio av som uppgav att språkkunskaperna var en viktig anledning till att man inte fått de arbeten som hade sökts de senaste tre åren. Bland dem som bedömde sina kunskaper i svenska som bra uppgav endast två av tio att språkkunskaperna var en viktig anledning till att man inte fått de arbeten som hade sökts de senaste tre åren.

Tabell 5.
Språkkunskapernas betydelse för arbeten man sökt men inte fått de senaste 3 åren. Punktskattningar och 95-procentiga konfidensintervall. Procent.

Bedömning av den egna förmågan i svenska språket när det gäller ...	Antal	Svårt att få arbete på grund av svårigheter med svenska språket	
		Stämmer helt	Stämmer till stor del
... att delta i en diskussion			
Bra	37 300	9 ± 3	12 ± 3
Dåligt	6 300	30 ± 11	28 ± 11
... att argumentera			
Bra	33 200	6 ± 2	11 ± 3
Dåligt	8 300	32 ± 10	33 ± 10
... muntliga presentationer			
Bra	33 200	8 ± 3	11 ± 3
Dåligt	8 000	30 ± 9	30 ± 9
... skriftliga presentationer			
Bra	30 400	8 ± 3	12 ± 4
Dåligt	10 200	28 ± 8	28 ± 8

Det går inte att se några skillnader mellan dem som bedömde sina kunskaper i svenska som bra och dem som bedömde dem som dåliga när det gäller i vilken omfattning man hade ett arbete eller var arbetslös under mätveckan.

Sökta arbeten och orättvisor i arbetet

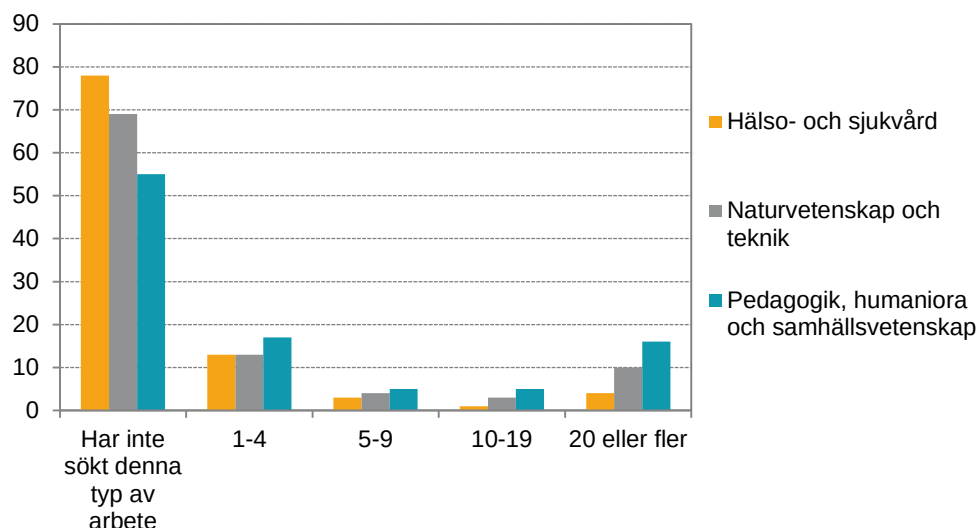
Arbeten som inte krävde högskoleutbildning

Andelen som hade sökt ett arbete som inte kräver en högskoleutbildning under de senaste tre åren skiljer sig mycket mellan utrikes och inrikes födda. Bland de utrikes födda hade fyra av tio sökt ett eller flera arbeten som inte krävde högskoleutbildning medan drygt en av tio inrikes födda hade sökt ett sådant arbete någon gång under de senaste tre åren. Drygt en av tio utrikes födda hade sökt fler än 20 arbeten som inte krävde högskoleutbildning under de senaste tre åren medan detta var mycket ovanligt bland inrikes födda.

Om man hade sökt ett arbete som inte krävde högskoleutbildning skiljde sig ganska mycket mellan olika utbildningsinriktningar bland de utrikes födda. Bland dem som hade en utbildning inom hälso- och sjukvård hade endast två av tio sökt ett sådant arbete medan det bland dem som hade en inriktning inom pedagogik, humaniora och samhällsvetenskap var nästan hälften. Bland inrikes födda fanns det inga sådana skillnader.

Diagram 7.

Sökta arbeten som inte krävde högskoleutbildning efter utbildningsinriktning. Utrikes födda. Procent.

Skäl till invandring har också betydelse för hur många som hade sökt ett arbete som inte krävde högskoleutbildning. Bland dem som kommit till Sverige av asylskäl hade hälften sökt ett arbete som inte krävde högskoleutbildning medan det bland dem som kommit hit av arbetsskäl var två av tio som hade sökt ett sådant arbete någon gång under de senaste tre åren.

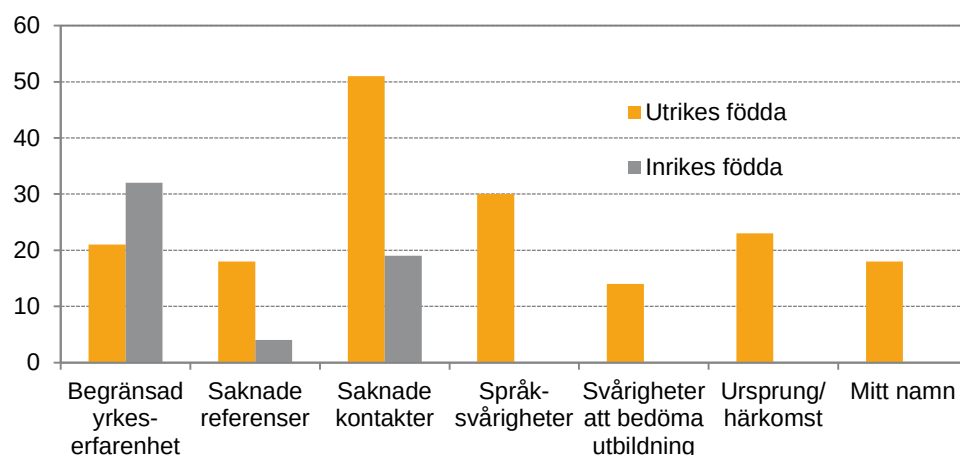
Arbeten som motsvarade högskoleutbildningen

Även när det gäller antalet sökta arbeten som motsvarade personens högskoleutbildning var det relativt stora skillnader mellan inrikes och utrikes födda. Bland de utrikes födda hade knappt två av tio sökt 20 eller fler arbeten som de inte fått under de senaste tre åren. Bland inrikes födda var det knappt en av tjugo som hade gjort detta. Utrikes födda personer med en utbildning inom hälso- och sjukvård hade i betydligt mindre utsträckning än personer med andra utbildningsinriktningar sökt många arbeten som de inte fått.

Orsaker till att man inte fått de arbeten som man hade sökt

Avsaknad av kontakter var den klart vanligaste orsaken bland utrikes födda till att man hade haft svårigheter att få de arbeten man hade sökt inom sitt utbildningsområde de senaste tre åren. Omkring hälften instämde helt eller till stor del i detta. Den näst vanligaste orsaken var svårigheter med det svenska språket.

Bland de inrikes födda var begränsad yrkeserfarenhet den vanligaste orsaken till att man hade haft svårigheter att få de arbeten som man hade sökt inom sitt utbildningsområde de senaste tre åren.

Diagram 8.**Orsaker till att man inte fått arbeten som man sökt. Procent.**

Orättvist behandlad på arbetet

Samtliga personer i undersökningen fick svara på om man någon gång, i det arbete man har haft i Sverige under de senaste tre åren, känt sig orättvist behandlad vad gäller lön, arbetsuppgifter, karriär samt kompetensutveckling. Det var vanligare att utrikes födda personer hade känt sig orättvist behandlade med avseende på arbetsuppgifter, karriär och kompetensutveckling medan det inte var någon skillnad mellan utrikes och inrikes födda om man hade känt sig orättvist behandlad med avseende på lönen.

Inrikes födda kvinnor kände sig i högre utsträckning än inrikes födda män orättvist behandlade inom samtliga områden förutom arbetsuppgifterna. Bland utrikes födda kände sig män och kvinnor orättvist behandlade i lika stor utsträckning.

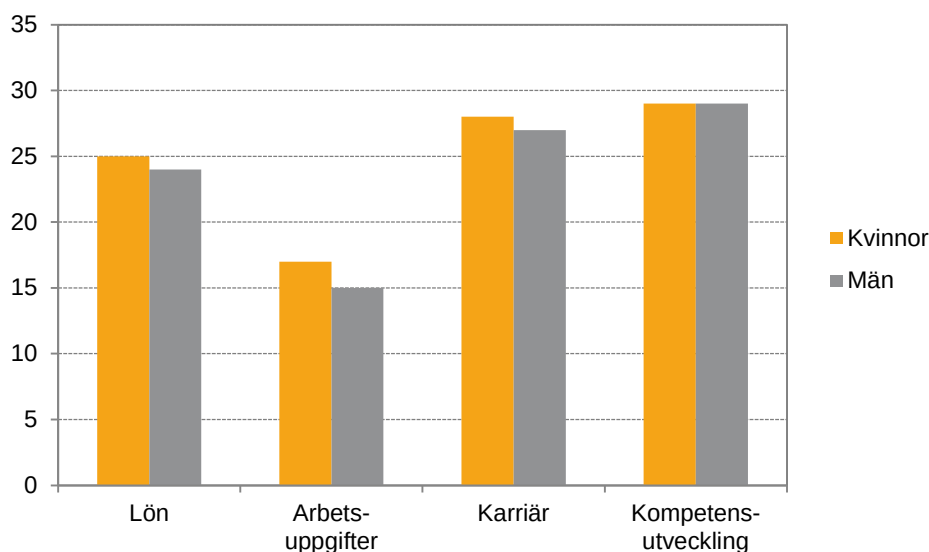
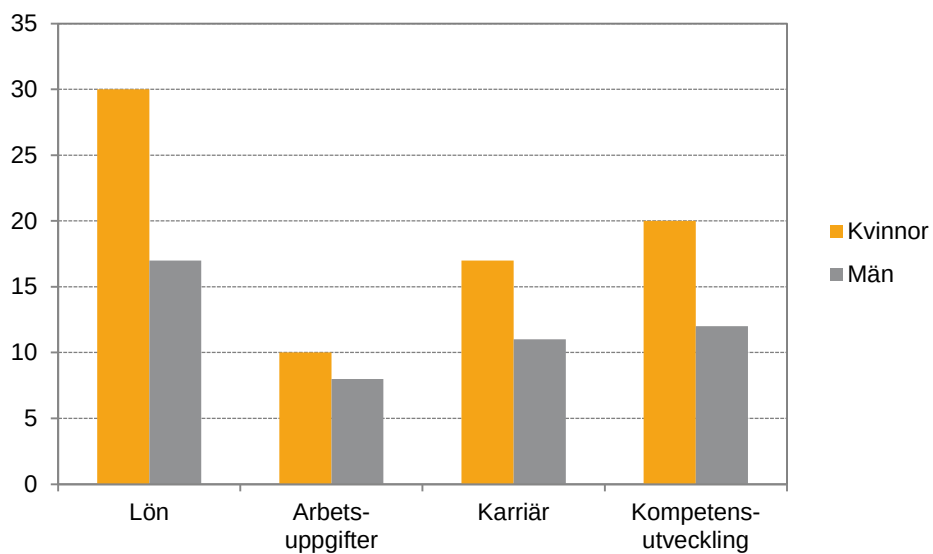
Diagram 9.**Orättvist behandlad på arbetet. Utrikes födda. Procent.**

Diagram 10.**Orättvist behandlad på arbetet. Inrikes födda. Procent.**

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Statistiken beskriver situationen på arbetsmarknaden för högutbildade utrikes födda i åldern 25-64 år som invandrade till Sverige under perioden 2003-2014. Med högutbildad avses en person som hade minst en treårig eftergymnasial utbildning enligt den senaste versionen av SCB:s Utbildningsregister. I undersökningen ingår även inrikes födda personer i åldern 25-64 år med minst en treårig eftergymnasial utbildning som en jämförelsegrupp.

Undersökningen genomfördes under hösten 2015. Vissa av frågorna om aktuell sysselsättning avsåg mätveckan 14-20 september 2015. Mätvecka används för att statistiken ska vara jämförbar även om de svarande besvarar frågorna vid olika tillfälle.

Undersökningen har gjorts två gånger tidigare, 2004 och 2009. Den senaste undersökningen har genomförts på ett liknande sätt som de två tidigare undersökningarna.

Definitioner och förklaringar

Huvudsaklig sysselsättning: Undersökningspersonen gör själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ vad hen gjorde under en viss mätvecka. Endast ett alternativ får anges.

Arbete: Minst en timmes arbete under en viss mätvecka. Ligger nära Internationella arbetsorganisationens (ILO:s) sysselsättningsdefinition.

Arbetslös: Sökt, men inte fått arbete.

Mätvecka: Den period som många av frågorna kring nuvarande arbete avser. I årets undersökning var mätveckan 14-20 september 2015.

Överensstämmelse mellan utbildning och arbete: Undersökningspersonen gör en bedömning om hens arbete under mätveckan, både avseende nivå och inriktning, överensstämmer med personens längsta utbildning.

Inrikes födda och utrikes födda: Inrikes födda utgörs av alla personer födda i Sverige oavsett föräldrarnas födelseland. Utrikes födda utgörs av alla personer födda utanför Sverige oberoende av föräldrarnas födelseland.

Invandringsskäl: Undersökningspersonen besvarade själv en fråga i enkäten om orsaken till att hen flyttade till Sverige. De svarsalternativ som fanns var: Asylskäl, familjeskäl, arbete, studier och annan orsak.

Treårig eftergymnasial utbildning: Uppgift om utbildningsnivå har hämtats från den senaste årgången (2014) av SCB:s register över befolkningens utbildning, i vardagligt tal Utbildningsregistret (UREG). I enkätundersökningen har ingått personer med en treårig eftergymnasial utbildning eller längre exklusive dem med avklarade poäng i högskolan motsvarande 3 år eller längre (nivå 532 enligt SUN 2000-nomenklaturen).

Så görs statistiken

SCB:s Utbildningsregister användes som urvalsram till undersökningen. Totalt bestod rampopulationen av ca 145 000 utrikes födda personer och ca 858 000 inrikes födda personer. Från urvalsramen drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval om totalt 12 000 personer, 9 000 utrikes födda och 3 000 inrikes födda personer.

Datainsamlingen genomfördes med postenkäter med möjlighet att svara via webben. Utrikes födda kunde välja mellan att besvara enkäten på svenska eller engelska. Datainsamlingen startade i slutet av september och avslutades i början av december. Svarsfrekvensen var 44 procent bland utrikes födda och 61 procent bland inrikes födda.

Resultaten från undersökningen redovisas i denna temarapport. Dessutom finns en mer fullständig redovisning i form av Exceltabeller på SCB:s webbplats, www.SCB.se/uf0529.

Statistikens tillförlitlighet

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelsen (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

I denna undersökning förekommer samtliga typer av fel. Det har dock inte genomförts några metodstudier för att kunna redovisa kvantitativa mått över storleken på andra osäkerhetskällor än urvalsfelet.

I en urvalsundersökning är alltid skattningarna påverkade av fel beroende på att endast en delmängd (ett urval) av populationen studeras. Detta fel kallas urvalsfel. Denna slumpmässiga osäkerhet kvantifieras i form av konfidensintervall, som beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, ETOS.

Rampopulationen (SCB:s Utbildningsregister 2014) överensstämmer väl med målpopulationen för inrikes födda personer, totalt identifierades 71 inrikes födda som övertäckning. Bland utrikes födda var övertäckningen större. Totalt identifierades 686 utrikes födda personer som övertäckning. Ungefär hälften av övertäckningen bestod av personer som flyttat utomlands enligt registeruppgifter. Resterande del av övertäckningen bestod av personer som i enkäten svarat att de inte hade en minst treårig eftergymnasial utbildning. Vid estimationen har skattningarna justerats för identifierad övertäckning bland utrikes födda personer.

Bortfallet består dels av objektsbortfall, som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls, och dels av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor i blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig från de svarande, med avseende på undersökningsvariablerna, så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva. För att reducera bortfallsskevheten har vikter beräknats med hjälp av kalibrering.

Det har inte gjorts några studier över eventuella mätfel, men enkäten har utformats och mättekniskt granskats med syftet att minimera risken för mätfel.

Bearbetningsfel kan uppstå vid registreringen av svar från inkomna frågeblanketter. Då registreringen av svar sker maskinellt och genomgår flera logiska kontroller bedöms felet vara litet.

Bra att veta

En mer utförlig dokumentation av undersökningen finns på SCB:s webbplats,
www.SCB.se/uf0529.

Mer information om Utbildningsregistret finns på SCB:s webbplats,
www.scb.se/uf0506

Bilagor

1. Har du en svensk eller utländsk utbildning från universitet/högskola eller annan eftergymnasial utbildning?

Exempel på andra eftergymnasiala utbildningar (i Sverige) är:

- YH-utbildning (yrkeshögskoleutbildning)
- KY-utbildning (kvalificerad yrkesutbildning)
- Naprapat/Kiropraktor
- Militär utbildning
- Pastorsutbildning

☐ Ja

☐ Nej, varken svensk eller utländsk —————> Var vänlig sänd in enkäten i det bifogade svarskuvertet.

I enkäten kommer vi fortsättningsvis att använda ordet "högskoleutbildning" för samtliga eftergymnasiala utbildningar

2. Hur lång är din längsta högskoleutbildning som du har från Sverige eller annat land?

Om du avbröt din utbildning, räkna antalet avklarade år innan du avbröt.

Markera bara ett alternativ.

- ☐ Kortare än 3 år → Var vänlig sänd in enkäten i det bifogade svarskuvertet.
- ☐ Minst 3 år men kortare än 4 år
- ☐ 4 år eller längre (inte licentiat- eller doktorsexamen)
- ☐ Forskarexamen (uppnått licentiat- eller doktorsexamen)

3. I vilket land läste du din längsta högskoleutbildning?

- ☐ Sverige → Gå till fråga 11a
☐ Annat land, skriv vilket:

[illegible]

4. Vilken inriktning har din längsta högskoleutbildning som du har läst utanför Sverige?*Markera bara ett alternativ.*

- ☐ Civilingenjörsutbildning
- ☐ Annan teknisk utbildning
- ☐ Naturvetenskaplig utbildning (t.ex. fysiker, kemist, biolog, matematiker)
- ☐ Sjuksköterskeutbildning
- ☐ Läkarutbildning
- ☐ Tandläkarutbildning
- ☐ Annan vård- eller omsorgsutbildning
- ☐ Lantbruks-, skogsbruks-, eller trädgårdsutbildning
- ☐ Lärarutbildning (t.ex. gymnasielärare, grundskollärare, förskollärare)
- ☐ Annan pedagogisk utbildning
- ☐ Data- eller systemvetenskap
- ☐ Företagsekonomi
- ☐ Juridik
- ☐ Samhälls- eller beteendevetenskaplig utbildning (t.ex. nationalekonomi, psykolog- eller socionomutbildning)
- ☐ Humanistisk utbildning (t.ex. religion/teologi, historia)
- ☐ Språk eller språkvetenskap
- ☐ Konstnärlig utbildning

- ☐ Annan utbildning, skriv vilken i rutan:

5. Har du uppnått alla de studieresultat som krävs för att få examen från din längsta högskoleutbildning som du har läst utanför Sverige?

- ☐ Ja
☐ Nej → Gå till fråga 7

6. Har du ett examensbevis eller annat utbildningsbevis från din längsta högskoleutbildning som du har läst utanför Sverige?

- ☐ Ja
☐ Nej

7. Vilket år avslutade du din längsta högskoleutbildning som du har läst utanför Sverige?*Skriv årtal med 4 siffror. Ex: 2004*

8. Har din längsta högskoleutbildning utanför Sverige bedömts av svenska myndigheter för att den ska gälla på den svenska arbetsmarknaden?

Universitets- och högskolerådet (tidigare Högskoleverket), Socialstyrelsen och Skolverket är tre exempel på myndigheter som bedömer utbildningar i förhållande till den svenska arbetsmarknaden.

- ☐ Ja
☐ Nej → Gå till fråga 10a

9. Hur bedömdes din högskoleutbildning i jämförelse med motsvarande svensk utbildning?

- ☐ Helt jämförbar
☐ Delvis jämförbar
☐ Inte alls jämförbar

10. a) Om du tänker på tidsperioden från att du hade avslutat din längsta högskoleutbildning fram till att du flyttade till Sverige:

Vilken var din huvudsakliga sysselsättning under den här tidsperioden utanför Sverige?

Med huvudsaklig sysselsättning menar vi den du hade under längst tid.

Markera bara ett alternativ.

- ☐ Flyttade till Sverige direkt efter avslutad utbildning → Gå till fråga 11a
- ☐ Arbetade som anställd → Gå till fråga 10b
- ☐ Arbetade som egen företagare → Gå till fråga 10b
- ☐ Studerade vid forskarutbildning → Gå till fråga 11a
- ☐ Studerade vid universitet/högskola (inte forskarutbildning) → Gå till fråga 11a
- ☐ Studerade i annan utbildning → Gå till fråga 11a
- ☐ Arbetssökande/arbetslös → Gå till fråga 11a
- ☐ Föräldraledig → Gå till fråga 11a
- ☐ Annan, skriv vilken i rutan: → Gå sedan till fråga 11a

- b) I vilken mån, om alls, stämde dina arbetsuppgifter med din längsta högskoleutbildning under den här tidsperioden utanför Sverige?

Om du haft flera arbeten, tänk på den sammanlagda tiden du arbetat.

- ☐ Helt
☐ Till stor del
☐ Till viss del
☐ Inte alls

11. a) Vilken huvudsaklig sysselsättning har du haft i Sverige efter din längsta högskoleutbildning?

Med huvudsaklig sysselsättning menar vi den du har haft under *längst tid*.

Markera bara **ett** alternativ.

- ☐ Arbetat som anställd → Gå till fråga 11b
- ☐ Arbetat som egen företagare → Gå till fråga 11b
- ☐ Arbetat inom arbetsmarknadspolitisk åtgärd t.ex. anställning med lönebidrag eller anställningsstöd, nystartsjobb, instegsjobb → Gå till fråga 11b
- ☐ Studerat vid forskarutbildning → Gå till fråga 12
- ☐ Studerat vid universitet/högskola (inte forskarutbildning) → Gå till fråga 12
- ☐ Studerat vid annan utbildning t.ex. SFI, KY/YH, folkhögskola, Komvux → Gå till fråga 12
- ☐ Studerat inom arbetsmarknadspolitisk åtgärd t.ex. arbetsmarknadsutbildning, arbetsträning, arbetspraktik, lyftet → Gå till fråga 12
- ☐ Arbetssökande/arbetslös → Gå till fråga 12
- ☐ Föräldraledig → Gå till fråga 12
- ☐ Haft sjuk- eller aktivitetsersättning (tidigare kallat förtidspension, sjukpension eller sjukbidrag) → Gå till fråga 12
- ☐ Annan, skriv vilken i rutan: → Gå sedan till fråga 12

b) I vilken mån, om alls, stämmer/stämde dina arbetsuppgifter med din längsta högskoleutbildning?

Om du haft flera arbeten, tänk på den sammanlagda tiden du arbetat.

- ☐ Helt
- ☐ Till stor del
- ☐ Till viss del
- ☐ Inte alls

Fråga 12 - 19 handlar om veckan 14 – 20 september 2015

12. Vilket av följande alternativ beskriver bäst din *huvudsakliga* sysselsättning under veckan 14 – 20 september 2015?

Vid tillfällig frånvaro mindre än 3 månader (t.ex. sjukdom, semester, tjänstledighet, vård av sjukt barn eller liknande), markera din normala sysselsättning.

Markera bara ett alternativ.

- ☐ Arbetade som anställd → Gå till fråga 14
- ☐ Arbetade som egen företagare → Gå till fråga 16
- ☐ Arbetade inom arbetsmarknadspolitisk åtgärd t.ex. anställning med lönebidrag eller anställningsstöd, nystartsjobb, instegsjobb → Gå till fråga 15
- ☐ Studerade vid forskarutbildning → Gå till fråga 20
- ☐ Studerade vid universitet/högskola (inte forskarutbildning) → Gå till fråga 13
- ☐ Studerade vid annan utbildning t.ex. SFI, YH, folkhögskola, Komvux → Gå till fråga 13
- ☐ Studerade inom arbetsmarknadspolitisk åtgärd t.ex. arbetsmarknadsutbildning, arbetsträning, arbetspraktik, lyftet → Gå till fråga 13
- ☐ Arbets sökande/arbetslös → Gå till fråga 13
- ☐ Föräldraledig → Gå till fråga 13
- ☐ Hade sjuk- eller aktivitetsersättning (tidigare kallat förtidspension, sjukpension eller sjukbidrag) → Gå till fråga 13
- ☐ Annan, skriv vilken i rutan: → Gå sedan till fråga 13

13. Arbetade du minst en timme under veckan 14 – 20 september 2015?

Om du hade ett arbete men var sjuk, på semester, tjänstledig, föräldraledig o.s.v., så markerar du "Ja".

- ☐ Ja
- ☐ Nej → Gå till fråga 20

14. Vilken typ av anställning hade du under veckan 14 – 20 september 2015?

Om du var anställd av ett bemanningsföretag så menar vi den anställningsform du hade där.

Markera bara ett alternativ (det huvudsakliga).

- ☐ Tillsvidareanställning (fast arbete)
- ☐ Vikariat
- ☐ Provanställning
- ☐ Projektanställning
- ☐ Annan tidsbegränsad anställning

- ☐ Annan, skriv vad i rutan:

15. Inom vilken del av arbetsmarknaden hade du arbete under veckan 14 – 20 september 2015?

Markera bara ett alternativ (det huvudsakliga).

- ☐ Privat
☐ Statlig
☐ Kommunal
☐ Landsting

☐ Annan, skriv vilken i rutan:

16. Hur många timmar arbetar du *normalt/ i genomsnitt* per vecka i det arbete du hade under veckan 14 – 20 september 2015?

Om du hade flera arbeten så menar vi den *sammanlagda* arbetstiden.

- ☐ 35 timmar eller mer per vecka
☐ 20-34 timmar per vecka
☐ 5-19 timmar per vecka
☐ Mindre än 5 timmar per vecka

17. I vilken mån är du nöjd eller missnöjd med det arbete du hade under veckan 14 – 20 september 2015?

Om du hade flera arbeten, tänk på det huvudsakliga.

- ☐ Mycket nöjd
☐ Ganska nöjd
☐ Varken nöjd eller missnöjd
☐ Ganska missnöjd
☐ Mycket missnöjd

18. Vilken utbildningsnivå bedömer du vara tillräcklig för dina huvudsakliga arbetsuppgifter i det arbete du hade under veckan 14 – 20 september 2015?

Om du hade flera arbeten, tänk på det huvudsakliga.

- ☐ Grundskolenivå → Gå till fråga 20
☐ Gymnasienivå → Gå till fråga 20
☐ Universitets-/högskolenivå (inte forskarutbildning)
☐ Forskarutbildning

19. I vilken mån stämde arbetsuppgifterna du hade under veckan 14 – 20 september 2015 med din längsta högskoleutbildning?

Om du hade flera arbeten, tänk på det huvudsakliga.

- ☐ Helt
☐ Till stor del
☐ Till viss del
☐ Inte alls

20. Har du någon gång – i Sverige eller utomlands – arbetat inom det yrkesområde som din längsta högskoleutbildning är inriktad mot? <i>Markera bara ett alternativ.</i> ☐ Ja, i Sverige ☐ Ja, utomlands ☐ Ja, både i Sverige och utomlands ☐ Nej, varken i Sverige eller utomlands
21. Vill du arbeta inom det yrkesområde som din längsta högskoleutbildning är inriktad mot? ☐ Ja ☐ Nej
22. Ungefär hur många arbeten i Sverige, om något, har du sökt som <i>inte</i> kräver en högskoleutbildning under de senaste 3 åren (oktober 2012 – september 2015)? <i>Om du varit/är anställd, tänk även på arbeten du sökt internt hos arbetsgivaren.</i> ☐ Har inte sökt denna typ av arbete ☐ 1-4 ☐ 5-9 ☐ 10-19 ☐ 20 eller fler
23. Vad gäller arbeten som stämmer med din längsta högskoleutbildning: Ungefär hur många arbeten i Sverige, om något, har du sökt men <i>inte fått</i> under de senaste 3 åren (oktober 2012 – september 2015)? <i>Om du varit/är anställd, tänk även på arbeten du sökt internt hos arbetsgivaren.</i> ☐ Har inte sökt denna typ av arbete —————> Gå till fråga 25 ☐ Har fått alla de arbeten jag sökt —————> Gå till fråga 25 ☐ 1-4 ☐ 5-9 ☐ 10-19 ☐ 20 eller fler

24. Tänk på de arbeten i Sverige som stämmer med din längsta högskoleutbildning och som du sökt men *inte fått* under de senaste 3 åren (oktober 2012 – september 2015).

Markera i vilken mån följande påståenden stämmer eller inte.

Jag hade svårt att få dessa arbeten på grund av...

	Stämmer helt	Stämmer till stor del	Stämmer till viss del	Stämmer inte alls	Vet inte
a. ...att jag hade begränsad yrkeserfarenhet	☐	☐	☐	☐	☐
b. ...att jag saknade tillräckliga referenser från arbetsgivare	☐	☐	☐	☐	☐
c. ...att jag saknade kontakter	☐	☐	☐	☐	☐

Delfrågorna d-g besvaras endast av dig som är född utanför Sverige

d. ... att jag hade svårigheter med svenska språket	☐	☐	☐	☐	☐
e. ... att arbetsgivarna hade svårt att bedöma min utbildning	☐	☐	☐	☐	☐
f. ...mitt ursprung/min härkomst	☐	☐	☐	☐	☐
g. ...mitt namn	☐	☐	☐	☐	☐

25. I vilken mån har du känt dig rättvist eller orättvist behandlad i det arbete eller de arbeten du haft i Sverige de senaste 3 åren (oktober 2012 – september 2015), vad gäller...

☐ Jag har inte haft något arbete i Sverige de senaste 3 åren → Gå till fråga 26

	Mycket rättvist behandlad	Ganska rättvist behandlad	Ganska orättvist behandlad	Mycket orättvist behandlad
a. ...din lön?	☐	☐	☐	☐
b. ...dina arbetsuppgifter?	☐	☐	☐	☐
c. ...din karriär?	☐	☐	☐	☐
d. ...din kompetensutveckling?	☐	☐	☐	☐

26. Är du född i Sverige eller ett annat land?

☐ Sverige → Gå till fråga 30

☐ Annat land

27. Flyttade du till Sverige på grund av att du eller anhörig var/är i behov av skydd (asylskäl)?

☐ Ja → Gå till fråga 29

☐ Nej, jag flyttade till Sverige på grund av andra orsaker

28. Vilken var den huvudsakliga orsaken till att du flyttade till Sverige och inte ett annat land?

Markera bara ett alternativ (det huvudsakliga).

☐ Familjeskäl

☐ Arbete

☐ Studier

☐ Annan orsak, skriv vad i rutan:

29. När det gäller det svenska språket, hur bedömer du din förmåga att...

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
a. ...delta i en diskussion?	☐	☐	☐	☐	☐
b. ...argumentera?	☐	☐	☐	☐	☐
c. ...göra muntliga presentationer?	☐	☐	☐	☐	☐
d. ...göra skriftliga rapporter?	☐	☐	☐	☐	☐

30. När det gäller det engelska språket, hur bedömer du din förmåga att...

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
a. ...delta i en diskussion?	☐	☐	☐	☐	☐
b. ...argumentera?	☐	☐	☐	☐	☐
c. ...göra muntliga presentationer?	☐	☐	☐	☐	☐
d. ...göra skriftliga rapporter?	☐	☐	☐	☐	☐

31. Har du något ytterligare som du vill framföra är du välkommen att skriva det här.

Tack för att du svarade på enkäten!

In English

Summary

During autumn of 2015 a survey was conducted regarding the labour market for foreign born persons with higher education. The survey included foreign born persons aged 25-64 with at least three years of post secondary education who had immigrated to Sweden during the period 2003-2014. The survey also included a small sample of Swedish born persons with at least three years of post secondary education. This report presents selected parts of the results of the survey. The report illustrates differences within the group of foreign born persons as well as differences between foreign born persons and Swedish born persons. A more detailed presentation is available in the form of tables on Statistics Sweden's website www.scb.se/uf0529.

The proportion that had work as their main activity during the measurement week of 14-20 September 2015 differed considerably between foreign born persons and Swedish born persons. Among foreign born persons, roughly six out of ten persons had work as their main activity, while nearly nine out of ten Swedish born persons had work as their main activity. There was also a considerable difference regarding the share of unemployed persons during the measurement week. Slightly less than 10 percent were unemployed among foreign born persons while about one percent of the Swedish born persons were unemployed. The difference regarding the match between work and education was also considerable among foreign born and Swedish born persons. About half of all of the foreign born persons who had work as their main activity during the measurement week also had employment that matched with their education while eight out of ten Swedish born persons had employment that matched their education. Foreign born persons also had work that did not require post secondary education to a much greater extent than Swedish born persons. Nearly 30 percent of the foreign born persons had employment that was not assessed to require post secondary education while the corresponding proportion among Swedish born persons was around 6 percent.

The group of foreign born persons is very heterogeneous. Among other things, the results of the survey are presented according to educational orientation, time point for immigration and reason for immigration. Foreign born persons with an educational orientation towards health and medical care were unemployed to a lesser extent and had employment that matched with their education to a much greater extent than the other groups. Persons with an educational orientation within teaching, the humanities and social sciences had the least agreement between education and employment. In this group, about 35 percent had employment that did not require post secondary education.

The number of years in Sweden affects whether a person had work as their main activity. Among those who immigrated to Sweden during the period 2003 – 2006, nearly 8 out of 10 persons had work as their main activity, while slightly more than half of those who immigrated to Sweden during the period 2011 – 2014 had work

as their main activity during the measurement week. Among persons who came to Sweden for asylum, half of them had work as their main activity, while nearly 9 of 10 who came to Sweden for employment reasons had work as their main activity.

Some of the questions in the form dealt with the assessment of the foreign education by the Swedish authorities, work experience the person had before coming to Sweden and the assessment of language skills in Swedish. These are areas that probably affect the possibility of establishing oneself on the Swedish labour market. If we only look at the share that worked during the measurement week, it is not possible to see any considerable effects within any of these areas. However, those who had foreign education that was assessed as comparable with the corresponding Swedish education had work that agreed with their education to a greater extent. The same applied to those who had work within their educational area before they came to Sweden. Those who assessed their language skills to be deficient gave this as a reason why it was difficult to find work to a much greater extent than those who assessed their language skills to be good.

Four out of ten foreign born persons had applied for work that did not require post secondary education at some point during the last three years, while roughly one out of ten Swedish born persons did so. It was also more common that foreign born persons had applied for many positions that required post secondary education within their field of education. The most common reason why these persons had difficulty in finding work was a lack of contacts, followed by language difficulties.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01